

สุดยอดมงคลแผ่นดิน

รัชกาลที่
๙

ส. แสงจันทร์

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของปวงชนชาวไทย พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่นานาอารยประเทศ ชื่นชม ยกย่อง ให้เป็นพระมหากษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่พระองค์หนึ่ง พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจมากมายที่ยังประโยชน์แก่ประเทศชาติและปวงชนชาวไทย พระองค์ทรงเป็นตัวอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน และเมื่อใดที่ประชาชนได้ประสบกับความทุกข์ ความเดือดร้อน หรือเกิดทุกข์ภัย ด้วยพระเมตตาบารมีที่ปกแผ่ไปถึงความทุกข์หรือความเดือดร้อนนั้นก็จะมลายหมดสิ้นไป ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ทุกข์ของประชาชนคือทุกข์ของข้าพเจ้า” พระองค์จึงทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทยเสมอมา

ปวงชนชาวไทยจึงปรารถนาที่จะมีหรือครอบครองสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับพระองค์ เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ความจงรักภักดี ความเป็นสิริมงคล และเป็นขวัญกำลังใจในการทำความดีตามแบบอย่างที่พระองค์ได้ทรงปฏิบัติตลอดมา

สิ่งของที่เป็นสิริมงคลต่างๆ ได้มีการจัดสร้างขึ้นหลากหลายรูปแบบ เช่น พระเครื่อง พระบูชา เหรียญที่ระลึก ของที่ระลึกที่จัดสร้างขึ้นในวาระพิเศษ พระบรมฉายาลักษณ์ เป็นต้น บางชิ้นมีมูลค่าสูงมากจนยากที่จะมีได้ แต่ก็มีของหลายสิ่งที่ท่านสามารถหามาครอบครองได้

เพียงแต่พึงระลึกไว้ว่า ‘คุณค่าสิ่งของไม่ได้อยู่ที่มูลค่า’ สิ่งของทุกชิ้นย่อมเป็นสิริมงคลสำหรับผู้ถือครองอย่างแน่นอน ถ้ากระทำแต่ความดีของสิริมงคลเหล่านี้ก็จะช่วยคุ้มครองให้มีความสุข ความเจริญรุ่งเรืองยิ่งๆ ขึ้นไป

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เช่น ของพระราชทาน ของโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง พระเครื่องที่พระองค์ทรงมอบมณฑลสาร พระองค์ทรงเสด็จไปทรงประกอบพิธี และของที่ระลึกในวาระพิเศษต่างๆ ที่ล้วนแล้วแต่สวยงาม และเป็นที่นิยมของปวงชนชาวไทยตลอดมา แต่ที่เหนือสิ่งอื่นใดคือ การได้กระทำความดี และเป็นคุณประโยชน์กับประเทศชาติ จะต้องมีอยู่ในจิตใจของทุกๆ คน

ส. แสงจันทร์

คำนิยม

เมื่อหลายสิบปีมาแล้ว ผมเคยคิดจะรวมเหรียญที่ระลึกต่างๆ ตั้งแต่ครั้งรัชกาลที่ ๕ มาจนถึงรัชกาลปัจจุบัน แต่ก็ทำไม่สำเร็จ จึงเปลี่ยนมาเป็นเก็บเหรียญกษาปณ์และธนบัตร รวมถึงเหรียญและพระเครื่องที่มีพระปรมาภิไธยย่อ ‘ภปร’ แต่ก็ทำได้ไม่ตลอดอีก เพราะเจ็บป่วยเสีย ทำให้การติดตามขาดความต่อเนื่อง เมื่อทางสำนักพิมพ์ส่งหนังสือ **สุดยอดมรดกแผ่นดิน รัชกาลที่ ๙** ของ ส. แสงจันทร์ มาให้ผมดู จึงรู้สึกพอใจที่ใคร่ได้เห็นในสิ่งที่เคยคิดจะรวบรวม แต่ไม่อาจหาได้

ในฐานะคนที่ชอบสะสม หนังสือนี้จึงถือเป็นคู่มือการสะสมได้เล่มหนึ่ง เพราะได้เล่าประวัติที่มาของเหรียญและพระเครื่องอย่างย่อๆ ไปด้วย ผมต้องขอชื่นชมผู้เขียนที่ใช้ความพยายามรวบรวมมาเป็นเวลานาน และได้แบ่งความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจได้ทราบ ผมเองก็เพิ่งได้เห็นเหรียญและพระเครื่องหลายองค์จากหนังสือเล่มนี้ จึงหวังว่าผู้ที่สนใจในเรื่องเดียวกันคงจะพอใจ ที่ได้หนังสือนี้เป็นคู่มือสะสมต่อไป เพราะเชื่อมั่นว่าพระเครื่องและเหรียญต่างๆ ที่ท่านเห็นในหนังสือนี้ จะกลายเป็นของหายากในอนาคตอย่างแน่นอน แม้ของบางอย่างที่ปรากฏในเล่มนี้ก็หาดูไม่ได้ง่ายนัก

ส. พลายน้อย

สารบัญ

หมวด พระบูชา

๑๒-๑๗

พระบูชา ภาปร กฐินต้น วัดเทวสังฆาราม

พระบูชา ภาปร วัดบวรนิเวศวิหาร

หมวด พระเครื่อง

๑๘-๑๓๓

พระเครื่อง เนื้อผง

- พระฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ
- พระบรมรูปจอมทัพไทย วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
- พระในหลวงทรงผนวช วัดบวรนิเวศวิหาร
- พระสมเด็จจิตรลดา
- พระสมเด็จโต รุ่นอนุสรณ์ ๑๐๐ ปี วัดระฆังโฆสิตาราม
- พระสมเด็จพระอุณาโลมทรงจิตรลดา
- พระสมเด็จนางพญา ส.ก.
- พระพุทธนวราชบพิตร สมเด็จจิตรลดา รุ่น ๒
วัดบวรนิเวศวิหาร
- พระสมเด็จโรงพยาบาลศิริราชครบ ๑๐๐ ปี
- พระพุทธชินสีห์ ทันตแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พระพุทธนวราชบพิตรพิมพ์จิตรลดา โครงการหลวง

พระกริ่ง

- พระกริ่ง ภปร วัดบวรนิเวศวิหาร
- พระกริ่งวชิรมงกุฏ วัดมกุฏกษัตริยาราม
- พระกริ่งโสฬส วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม
- พระกริ่งพุทธศิริราชครบ ๘๔ ปี
- พระกริ่งชินราช ภปร กองทัพอากาศที่ ๓
- พระกริ่งพุทธสิหิงค์ นครศรีธรรมราช
- พระกริ่งศิริกาศ (คุ้มเกล้า)
- พระกริ่งปวเรศ หรือพระชัยวัฒน์ (รุ่น ๒)
วัดบวรนิเวศวิหาร
- พระกริ่งวัดปทุมวนาราม
- พระกริ่งพุทธนพราชบพิตรพิมพ์จิตรลดา โครงการหลวง

พระเหรียญ เนื้อโลหะ

- เหรียญพระราชทานผู้ไปราชการสงครามเกาหลี
- เหรียญพระพุทธชินสีห์ (ใบมะขาม) วัดบวรนิเวศวิหาร
- เหรียญพระฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ
พิมพ์ลีลาและพิมพ์เสมา
- เหรียญพระพุทธรูปธัมมมณฑล วัดเทวสังฆาราม
- เหรียญจอมทัพไทย วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
- เหรียญในหลวงทรงผนวช ภปร วัดบวรนิเวศวิหาร
- แผ่นปั๊มในหลวงทรงผนวช วัดบวรนิเวศวิหาร

- เหรียญที่ระลึกสร้างอนุสาวรีย์ พ่อขุนรามคำแหง
- พระอุทยาน หลัง จปร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
- เหรียญพระสมเด็จโต รุ่นอนุสรณ์ ๑๐๐ ปี
วัดระฆังโฆสิตาราม
- เหรียญพระพุทธรูปนันทราย เจริญยศและเจริญลาภ
วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม
- เหรียญในหลวงทรงผนวช วัดพระธาตุตอดอยตุง
- เหรียญทรงผนวช หลัง ภปร กองทัพอากาศที่ ๓
- เหรียญพระประธาน วัดโคกเมรุ นครศรีธรรมราช
- เหรียญพระพุทธรูปสังคีต
วัดมหาธาตุวรมหาวิหาร นครศรีธรรมราช
- เหรียญเจริญพระชนมพรรษาครบ ๔ รอบ
- เหรียญพระไพรีพินาศ หลังสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
(เหรียญหนึ่งในสยาม)
- เหรียญพระราชทานผู้ไปสงครามเวียดนาม
- เหรียญในหลวงทรงผนวช
ถวายผ้าพระกฐิน วัดชุมพลนิกายาราม
- เหรียญพระบรมรูปในหลวง (คุ้มเกล้า)
- เหรียญที่ระลึกพิธีตัดลูกนิมิต วัดศรีจันทร์ประดิษฐ์
- เหรียญพระพุทธรูปสังคีตครบ ๕๐ ปีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เหรียญที่ระลึกพระชัยหลังช้าง

- เหรียญนวมหาราช พ.ศ. ๒๕๓๐
- เหรียญพระพุทธรูปหิรัญคัมภีร์ ๖๐ ปีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เหรียญที่ระลึกโพลีเทียมนตั้งแข่ง
- เหรียญพระมหาชนก
- เหรียญพระพุทธรูปราชูปถัมภ์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

หมวด เหรียญที่ระลึก

๑๓๔-๑๖๕

- เหรียญที่ระลึกและเหรียญแพรวแถบบรมราชาภิเษก
- เหรียญที่ระลึกพระราชทาน เนื้อเงิน
- เหรียญพระราชทานแก่ชาวเขา
- เหรียญที่ระลึกและเหรียญแพรวแถบที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป
- เหรียญที่ระลึกเสมามหาราชเฉลิมพระชนมพรรษา
ครบ ๓ รอบ
- เหรียญที่ระลึกพระราชทานลูกเสือ
- เหรียญที่ระลึกและเหรียญแพรวแถบ
พระราชพิธีรัชดาภิเษก
- เหรียญที่ระลึกพระราชพิธีสมโภชช้างเผือก
จังหวัดนราธิวาส

- เหยียบฎที่ระลึกพระราชพิธีสมโภชช้างเผือก
จังหวัดเพชรบุรี
- เหยียบฎที่ระลึกสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์
- เหยียบฎที่ระลึกมหามงคลพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา
(เหยียบฎระฆัง)
- เหยียบฎที่ระลึกแพรวแถบพระราชพิธีกาญจนาภิเษก
- เหยียบฎที่ระลึกเสมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
(นั่งบัลลังก์)
- เหยียบฎที่ระลึก อะกริคอลา
- เหยียบฎที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติพระราชกรณียกิจ
ด้านการสื่อสาร

หมวด พระบรมรูป

๑๖๖-๑๗๓

- พระบรมรูปในหลวง กองราชองครักษ์ รุ่น ๑
- พระบรมรูปในหลวง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พระบรมรูปในหลวง กองราชองครักษ์ รุ่น ๒
- พระบรมรูปในหลวง วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร

หมวด พระบรมฉายาลักษณ์

๑๗๔-๑๗๕

และของที่ระลึกในวโรกาสต่างๆ

พระบูชา ภาปร กฐินตัน
วัดเทวสังฆาราม พ.ศ. ๒๕๐๖

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรง บำเพ็ญพระราชกุศล ทอดพระกฐินต้น ณ วัดเทวสังฆาราม จังหวัด กาญจนบุรี

ทางวัดโดยมีพระเทพมงคลรังสี (หลวงปู่ดี พุทฺธโชติ พระอุปัชฌาย์ ของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ) เป็นเจ้าอาวาส และ คณะกรรมการวัด มีความเห็นร่วมกันที่จะให้มีการสร้างพระพุทธรูปไว้ เป็นที่ระลึกเพื่อให้ประชาชนสักการบูชา โดยขอพระบรมราชานุญาต อัญเชิญพระปรมาภิไธยย่อ ‘ภปร’ ประดับเหนือผ้าทิพย์ของพระพุทธรูป

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ พระราชดำเนินโดยรถไฟพระที่นั่งจากสถานีจิตรลดา ไปถวายผ้า พระกฐิน ณ วัดเทวสังฆาราม จังหวัดกาญจนบุรี และทรงเททอง หล่อพระพุทธรูปปางประทานพร ประดับผ้าทิพย์ที่มีพระปรมาภิไธยย่อ ‘ภปร’ ด้วยพระองค์เองเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยในงานนี้ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ ก็เสด็จด้วย

ลักษณะของพระพุทธรูปเป็นปางประทานพร ได้ฐานหล่อดินไทย ตัวองค์พระสามารถแยกออกจากฐานพระได้ ซึ่งเรียกว่า ‘สองถอด’ องค์พระมีความอ่อนช้อย งดงามมาก นับเป็นพระพุทธรูป ภปร ต้นแบบของการสร้างพระพุทธรูปในยุคต่อมา

ด้านหน้าพระบูชา ภาปร
วัดบวรนิเวศวิหาร พ.ศ. ๒๕๐๘

ด้านหลังและฐานพระบูชา ฅป
วัดบวรนิเวศวิหาร พ.ศ. ๒๕๐๘

เมื่อ

วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ในวโรกาสที่มีพระชนมพรรษาเสมอด้วยสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และได้ทรงสมโภชพระเจดีย์ทอง ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ที่ได้บูรณปฏิสังขรณ์ใหม่ ทางวัดบวรนิเวศวิหารจึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดสร้าง พระพุทธรูป ภาปร พระกริ่ง ภาปร เหรียญทรงผนวช และแผ่นปี่มทรงผนวชขึ้น

สำหรับพระพุทธรูป ภาปร ปางประทานพรจะมีความหมายถึง สัญลักษณ์แห่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กล่าวคือ องค์พระพุทธรูป ตัวแทนแห่งพระพุทธเจ้า ย่อมหมายถึงพระพุทธศาสนา พระปรมาภิไธย ‘ภาปร’ เหนือผ้าทิพย์ ย่อมหมายถึงองค์พระมหากษัตริย์ และพระราชภาษิต “คนชาติไทยจะรักษาความเป็นไทยอยู่ได้ด้วยมีสติสำนึกอยู่ในความสามัคคี” ซึ่งจารึกอยู่ที่ฐานใต้ผ้าทิพย์ ย่อมหมายถึงชาติไทยหรือคนไทย พร้อมทั้งธรรมะที่รักษาความเป็นไทยให้คงอยู่ พระพุทธรูปนี้ จึงมีคุณค่าทางศิลปะ ประติมากรรม ประวัติศาสตร์ และทางคุณธรรม แห่งจิตใจ

เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เวลา ๑๖.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร ทรงประกอบ

พิธีพุทธาภิเษก และมีพระสงฆ์นั่งปรกปลุกเสกตลอดคืน

วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เวลา ๐๗.๐๐ น. ๗พณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นประธานการสร้าง พระพุทธรูปปางประทานพร ภาปร และท่านผู้หญิงจกกล กิตติขจร เป็น ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย สมเด็จพระราชาคณะและพระราชาคณะ ๑๐ รูป รวมทั้งพระคณาจารย์ทั้งหมด เจริญพระพุทธมนต์ ถวายพระพร

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๐๘ เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมายังปะรำพิธีมณฑลหน้าตึกมนุษยนาควิทยาทาน โรงเรียนวัดบวรนิเวศ ทรงจุดธูปเทียนสักการบูชาพระรัตนตรัย ทรงรับฟังประธานอ่านรายงานเรื่องการก่อสร้างพระพุทธรูปปางประทานพร ภาปร และพระกริ่ง ภาปร เมื่อได้เวลาพระฤกษ์ ๑๖.๓๕ น. - ๑๗.๑๓ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปยังเข้าหลอม ทรงหย่อนทองสำหรับหล่อ พระพุทธรูป ภาปร และพระกริ่ง ภาปร ลงในเตาหลอมจนครบ ๓๒ เตา จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปประกอบพิธีสมโภชพระเจดีย์ทองประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ

พระฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ พ.ศ. ๒๕๐๐

ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๐ รัฐบาลนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้จัดงานเฉลิมฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษขึ้น ตั้งแต่วันที่ ๑๒ - ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยคณะกรรมการจัดงาน ได้จัดสร้างพระเครื่องฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ เพื่อสมนาคุณแก่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินในการสร้างพุทธมณฑลสถาน และเป็นที่ระลึกในงาน เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดสุทัศนเทพวรารามมหาวิหาร ทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูป และทรงกตพิมพ์พระเป็นปฐมฤกษ์ พระสงฆ์ ๒๕ รูปเจริญพระพุทธมนต์ พระคณาจารย์คณะ ๑๐๘ รูปนั่งปรกปลุกเสก

รูปแบบพระเครื่องฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ เป็นพระพิมพ์ปางลีลา มีหลายแบบและหลายเนื้อ ทั้งเนื้อโลหะและเนื้อดินที่มีหลากหลายสี ขึ้นอยู่กับที่องค์พระได้รับความร้อนจากเตาเผาเล็กน้อยแตกต่างกัน พระเครื่องชุดนี้มีพุทธคุณสูง ซึ่งเป็นที่นิยมกันทั่วไปของปวงชนชาวไทย

พระบรมรูปจอมทัพไทย
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม พ.ศ. ๒๕๐๖

พระเครื่องเนื้อผงด้านหน้าพระบรมรูปในหลวงจอมทัพไทย หลัง ภาปร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้จัดสร้างขึ้น โดยมีเจ้าคุณนรรัตนราชมานิต (เจ้าคุณนรฯ) วัดเทพศิรินทราวาสราชวรวิหาร และเกจิอาจารย์จำนวนมาก ร่วมปลุกเสกพร้อมเพรียงกัน

พระในหลวงทรงผนวช
วัดบวรนิเวศวิหาร พ.ศ. ๒๕๐๗

เมื่อ

พ.ศ. ๒๕๐๗ วัดบวรนิเวศวิหารได้ขอพระบรมราชา
นุญาตจัดสร้างพระเนื้อผง โดยมีพระบรมรูปในหลวงทรงผนวชอยู่
ด้านหน้า และมีข้อความ ‘ภูมิพลโลกิขุ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๕๐๗’
อยู่ด้านหลัง โดยจัดสร้าง ๓ เนื้อ คือ เนื้อผงสีขาว เนื้อผงสีแดง และ
เนื้อผงสีดำ

พระสมเด็จจิตรลดา

พระสมเด็จจิตรลดา หรือพระกำลังแผ่นดิน เป็นพุทธศิลป์แบบพระพุทธรูป ปางสมาธิ แบบขัดสมาธิราบ พระบาทขวาทับพระบาทซ้าย ประทับเหนือดอกบัวบาน บน ๕ กลีบ ล่าง ๔ กลีบ รวมเป็น ๙ กลีบ ตรงกับรัชกาลที่ ๙ รูปทรงสามเหลี่ยมหน้าจั่ว โดย

นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ ศิลปินแห่งชาติเป็นผู้ออกแบบตามพระราชกระแสรับสั่ง มี ๒ พิมพ์ คือ พิมพ์ใหญ่ และพิมพ์เล็ก พระราชประสงค์ในการสร้างพระสมเด็จจิตรลดาเพื่อบรรจุที่ฐานบัวขององค์พระพุทธรูปนวราชูปถัมภ์ พระราชทานแก่ข้าราชการที่ถวายงานใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท รวมทั้งราชวงศ์จักรีประจำพระองค์ และพระราชทานให้แก่พสกนิกรผู้ประกอบคุณงามความดี เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยทรงมิได้เลือกชั้นวรรณะ มวลสารประกอบด้วย พวงมาลัยดอกไม้สดที่ทรงได้รับจากประชาชนในการเสด็จพระราชดำเนินเปลี่ยนเครื่องทรงพระพุทธรูปปฏิมากร (พระแก้วมรกต) และที่ได้ทรงแขวนไว้ ณ ที่บูชาองค์พระพุทธรูปปฏิมากรตลอดเทศกาล จนถึงคราวที่เสด็จพระราชดำเนินเปลี่ยนเครื่องทรงใหม่ ทรงเห็นว่าเป็นของสำคัญที่ควรเก็บดอกไม้แห้งเหล่านี้ไว้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นสิริมงคล รวมทั้งวัตถุมงคลจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั่วราชอาณาจักร เพื่อให้ได้อำนาจแห่งพุทธคุณโดยสมบูรณ์ ทรงให้เจ้าพนักงานรวบรวมเส้นพระเจ้า (เส้นพระเกศา) หลังจากทรงพระเครื่องใหญ่ (ตัดผม) ดอกไม้แห้งจากพระมาลัยที่แขวนพระมหาเศวตฉัตร และด้ามพระขรรค์ชัยศรี ในพระราชพิธีฉัตรมงคล สี่ซึ่งขูดจากผ้าใบที่ทรงเขียนภาพโดยฝีพระหัตถ์ ชั้น และสี่ซึ่งทรงขูดจากเรือใบพระที่นั่ง และส่วนผสมที่มาจากทุกจังหวัดของทุกภาคทั่วราชอาณาจักร ทรงมอบให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดหามวลสารมงคล

เหล่านี้ ซึ่งนำมาจากปูชนียสถาน หรือพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์ที่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายเคารพ ปฏิบัติบูชาสืบเนื่องกันมาเป็นเวลานาน ในแต่ละจังหวัด ได้แก่ ดินหรือตะไคร่แห้งจากปูชนียสถาน ทองคำเปลวปิดพระพุทธรูป ผงธูปหน้าที่บูชา และน้ำจากบ่อศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งได้นำมาใช้เป็นน้ำสรงมูรธาภิเษกในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เป็นต้น โดยพระราชทานตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ จนถึงสิ้นสุดใน พ.ศ. ๒๕๑๓ พร้อมพระกระแสรับสั่งทุกครั้ง ให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานจงประพฤติปฏิบัติคุณงามความดีอยู่ในศีลธรรม และยึดมั่นอำนาจแห่งพระพุทธรูปคุณทรงกำชับให้นำทองคำเปลวปิดที่หลังขององค์พระก่อนนำไปบูชาเสมอ ขณะปิดทองให้ตั้งใจเป็นสมาธิ อธิษฐาน ขอให้ความดีที่มีอยู่ในตัวจงดำรงอยู่ต่อไป และขอให้ยังความเป็นสิริมงคลจงบังเกิดแก่ตัวยิ่งขึ้น และประสบแต่ความสุขความเจริญในทางดีงาม เมื่อได้รับพระราชทานแล้ว จะมีใบพระราชทาน (ใบกำกับพระพิมพ์) ให้แก่ผู้ที่ได้รับพระราชทาน

